

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Факультет фізичного виховання
Кафедра теорії і методики олімпійського та професійного спорту

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Видання друге, доповнене і перероблене

зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт
галузь знань А Освіта
Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»

ТЕРНОПІЛЬ – 2026

УДК 378.22:796(076)

М54

Методичні рекомендації з написання кваліфікаційної магістерської роботи зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт; укладачі: Сергій Гуменюк, Віктор Шандригось, Петро Ладика, Станіслав Сапрун, Юрій Кузь, Валерій Єднак, Сергій Корнієнко. Видання 2-ге, доповнене і перероблене. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2026. 33 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мар'ян ПІТИН – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Юрій ТРОПН – доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри одноборств Харківської державної академії фізичної культури, майстер спорту України.

Методичні рекомендації з написання кваліфікаційної роботи на кафедрі ТМОПС факультету фізичного виховання ТНПУ ім. В. Гнатюка розроблено на підставі Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Статуту Університету, «Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин» та «Положення про кваліфікаційні роботи ТНПУ».

У другому виданні враховано зміни кодифікації спеціальності (з 017 на А7 Фізична культура і спорт) та галузі знань (з 01 Освіта/Педагогіка на А Освіта), внесені відповідно до оновленого Переліку галузей знань і спеціальностей; уточнено окремі формулювання розділів 1–3; доповнено розділ 1 покликанням на загальні компетентності ЗК9 і програмний результат навчання ПРН10 освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт», що безпосередньо стосуються академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка
(протокол № 1 від 28 вересня 2026 р.)

© Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2026

© Гуменюк С.В., Шандригось В.І., Ладика П.І., Сапрун С.Т., Кузь Ю.С., Єднак В.Д., Корнієнко С.М., 2026

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	4
РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
2.1. Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи	5
2.2. Вимоги до структури кваліфікаційної роботи	5
2.3. Обсяг кваліфікаційної роботи	5
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	7
3.1. Орієнтовні етапи підготовки й захисту кваліфікаційної роботи	7
3.2. Вибір теми кваліфікаційної роботи	7
3.3. Рецензування кваліфікаційних робіт	8
РОЗДІЛ 4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
4.1. Оформлення структури кваліфікаційної роботи	8
4.2. Правила цитування та посилання на використані літературні джерела	14
4.3. Лінгвістичні вимоги до кваліфікаційної роботи	16
4.4. Правила подання ілюстрацій	19
4.5. Правила подання формул	20
4.6. Правила подання таблиць	21
РОЗДІЛ 5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ Й НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	22
5.1. Права та обов'язки здобувача вищої освіти	22
5.2. Права та обов'язки наукового керівника	23
РОЗДІЛ 6. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	24
6.1. Попередній захист кваліфікаційної роботи	24
6.2. Основний захист кваліфікаційної роботи	24
6.3. Регламент публічного захисту кваліфікаційної роботи	25
6.4. Оцінювання кваліфікаційної роботи	25
РОЗДІЛ 7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	29

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Навчальним планом підготовки магістрів за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт на кафедрі Теорії і методики олімпійського та професійного спорту (ТМОПС) передбачено виконання і публічний захист кваліфікаційної роботи, яка є однією з форм підсумкової атестації фахівця.

Кваліфікаційна (магістерська) робота (далі – кваліфікаційна робота) – це самостійне наукове дослідження здобувача вищої освіти, що виконується на завершальному етапі навчання за освітньо-професійною чи освітньо-науковою програмою. Виконання і публічний захист кваліфікаційної роботи дозволяють визначити рівень теоретичної і практичної підготовки здобувача вищої освіти, перевірити його здатність розв'язувати професійні завдання.

Кваліфікаційну роботу виконують усі здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійними програмами на спеціальності А7 Фізична культура і спорт.

Метою написання кваліфікаційної роботи є оволодіння здобувачами освіти інтегрованою здатністю розв'язувати складні завдання й проблеми в галузі фізичної культури і спорту або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідницько-пошукових дій на основі засвоєних за весь період навчання загальних, професійних, предметних компетентностей відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання компетентностей здобувача вищої освіти на факультеті фізичного виховання (ФФВ);
- розвиток його здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему в галузі фізичної культури і спорту, робити висновки й узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний і/або практичний характер;
- напрацювання й розвиток навичок самостійної роботи і творчого пошуку в галузі фізичної культури і спорту, у тому числі в умовах, що змінюються;
- оволодіння методикою наукових досліджень та експерименту відповідно до спеціальності А7 Фізична культура і спорт;
- визначення рівня підготовленості випускника кафедри ТМОПС до майбутньої професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота має відповідати низці вимог, найважливішими серед яких є: актуальність теми, відповідність її сучасному стану й перспективам розвитку наукових досягнень в галузі фізичної культури і спорту; самостійність наукових пошуків здобувача вищої освіти; формулювання мети, визначення завдань роботи, об'єкта, предмета, методів дослідження, практичного значення тощо; глибина й повнота аналізу наукової літератури з теми дослідження; змістовність; логічність викладу матеріалу; достовірність отриманих

результатів; аргументованість і конкретність висновків і рекомендацій; грамотність, науковий стиль викладу.

Кваліфікаційна робота на кафедрі ТМОПС виконується державною мовою. Для здобувачів вищої освіти з числа іноземців та осіб без громадянства написання та захист кваліфікаційної роботи здійснюється мовою навчання. Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК) відповідно до графіка проведення атестації.

Цими методичними рекомендаціями, які затверджені на засіданні кафедри ТМОПС, визначаються загальні вимоги щодо підготовки та публічного захисту кваліфікаційної роботи зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт факультету фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Доповнення до другого видання. Виконання кваліфікаційної роботи є одним із засобів формування в здобувачів загальної компетентності ЗК9 «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності» та досягнення програмного результату навчання ПРН10 «Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності...», визначених освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт». Дотримання правил цитування (розділ 4.2) і проходження обов'язкової перевірки на академічний плагіат (розділ 3.1) є практичною реалізацією цих вимог у процесі виконання кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 2.

ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи

У кваліфікаційній (магістерській) роботі проблема розглядається всебічно на основі аналізу наукових джерел, вивчених фактів і явищ, поглибленого вивчення практичної проблеми, матеріалів проходження практики, даних констатувального та формувального експериментів тощо. Рекомендується надавати перевагу тематиці кваліфікаційних робіт прикладного характеру. У таких роботах основна частина тексту присвячується розкриттю питань практичного застосування тих чи інших наукових положень, інноваційного досвіду роботи окремих навчальних закладів, спортивних установ, авторських ідей та розробок.

2.2. Вимоги до структури кваліфікаційної роботи

Виклад наукового матеріалу в кваліфікаційній роботі передбачає таку послідовність частин і розділів:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних скорочень і скорочень (за необхідністю);
- вступ;
- основна частина, яка складається з трьох розділів;
- висновки;

- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

До кваліфікаційної роботи додається анотація з ключовими словами (українською та англійською мовами), яка розміщується на окремому аркуші. Матеріал анотації викладають точно й стисло, що відображає сутність кваліфікаційної роботи. Після кожної анотації наводять «ключові слова» відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів (загальною кількістю не менше п'яти і не більше десяти) повинна відображати поза контекстом основний зміст роботи. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують їх у рядок через кому. Обсяг анотації складає орієнтовно 1000 знаків з пробілами (додаток А).

У вступі обґрунтовуються актуальність теми, вибір об'єкта та предмета дослідження, наукове і практичне значення результатів роботи; подається короткий аналітичний огляд джерел за обраною темою, виокремлюються різні точки зору, тенденції в розробці проблеми; визначається мета й завдання, методи та етапи дослідження; описується логіка експерименту (за необхідності) тощо.

У розділах, які складаються із пунктів, детально викладається основний зміст дослідження: теоретичні і прикладні аспекти, досвід окремих установ даної галузі, характеризуються факти й документи, вказуються методи та способи вирішення поставлених завдань, результати дослідження тощо.

Окремий розділ може бути присвячений опису власного дослідження (експерименту), узагальненню отриманих результатів.

У заключній частині роботи висвітлюються висновки, подаються рекомендації щодо практичного застосування результатів дослідження. Висновки обґрунтовуються із відображенням власних позицій автора відповідно до логіки поставлених завдань дослідження у вступі.

2.3. Обсяг кваліфікаційної роботи

Обсяг основного тексту на спеціальності А7 Фізична культура і спорт залежить від характеру кваліфікаційної роботи (теоретичний чи прикладний) і складає 40–60 сторінок. До цього обсягу не входить список використаних джерел та додатки.

В окремих випадках вчена рада факультету фізичного виховання може прийняти рішення щодо іншого обсягу кваліфікаційних робіт з урахуванням специфіки й характеру конкретної теми та завдання роботи.

РОЗДІЛ 3.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Орієнтовні етапи підготовки й захисту кваліфікаційної роботи

- вибір теми і схвалення її кафедрою ТМОПС, затвердження на вченій раді ФФВ;
- написання здобувачем вищої освіти заяви на ім'я завідувача кафедри ТМОПС про дозвіл виконувати роботу з обраної теми та призначення наукового керівника;
- складання робочого плану кваліфікаційної роботи;
- підбір і аналіз джерел;
- збір фактичного матеріалу, проведення дослідно-пошукової роботи, написання тексту;
- апробація результатів на конференціях, публікація статей, тез доповідей тощо;
- ознайомлення наукового керівника з текстом роботи та надання індивідуальних консультацій, проведення семінарів для групи студентів, що виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі ТМОПС;
- обов'язкова перевірка тексту кваліфікаційної роботи на академічний плагіат і текстові запозичення (відповідно до вимог «Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка», інших нормативних документів);
- остаточне оформлення кваліфікаційної роботи й передача її науковому керівнику та рецензенту;
- передача та реєстрація кваліфікаційної роботи й супровідних документів у деканат для Екзаменаційної комісії;
- публічний захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією.

3.2. Вибір теми кваліфікаційної роботи

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему кваліфікаційної роботи з орієнтовної тематики кафедри ТМОПС або за пропозицією чи згодою наукового керівника – відповідно до комплексного плану наукових досліджень кафедри або індивідуального плану керівника. Здобувач також має право запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи з переконливою аргументацією її актуальності.

Тематика кваліфікаційних робіт та призначення наукових керівників схвалюється рішенням кафедри ТМОПС та вченою радою факультету фізичного виховання. Теми затверджуються у першому семестрі навчання в магістратурі, але не пізніше листопада.

За необхідності, але не пізніше, ніж за один місяць до захисту, тема кваліфікаційної роботи може уточнюватися або змінюватися, про що

приймається відповідне рішення кафедри ТМОПС з подальшим затвердженням на засіданні вченої ради ФФВ.

3.3. Рецензування кваліфікаційної роботи

Рецензентами кваліфікаційних робіт, як правило, призначаються науково-педагогічні працівники ТНПУ із науковими ступенями, вченими званнями, які не є членами випускової кафедри. До рецензування також можуть бути залучені науково-педагогічні працівники із відповідними науковими ступенями і вченими званнями інших ЗВО, а також висококваліфіковані фахівці наукових закладів, підприємств із галузі фізичної культури і спорту, що відповідає темі кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Оформлення структури кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота повинна бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», що відповідає міжнародному стандарту ISO 5966:1982 «Documentation – Presentation of scientific and technical reports».

Повна ідентичність роздруківки й електронного файла обов'язкова. Текст набирається в програмі Microsoft Word (версії від 97 і вище). Основна гарнітура набору – Times New Roman.

Кожна структурна частина кваліфікаційної роботи (зміст, перелік умовних скорочень, вступ, розділи, висновки, список літературних джерел, додатки) починається з нової сторінки та зазначається великими літерами, наприклад: ВСТУП, РОЗДІЛ, ДОДАТКИ. Розділ та його назва відцентровуються відповідно до тексту роботи. Назва підрозділів подається з абзацу великими літерами.

Необхідно витримати пропорції обсягу всіх структурних частин кваліфікаційної роботи. Зокрема, вступ і загальні висновки в сумі не повинні перевищувати 20% її загального обсягу. Розподіл обсягу тексту за розділами визначається характером роботи: теоретичним чи прикладним.

Текст друкується з одного боку сторінки аркуша формату А4. Поля на сторінці розміщуються так: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

Усі сторінки нумеруються. Загальна нумерація починається з титульної сторінки, але порядковий номер на ній не ставиться; на всіх наступних він розташовується праворуч зверху.

Текст кваліфікаційної роботи необхідно набирати шрифтом Times New Roman; розмір кегля – 14; інтервал між рядками – 1,5. Текст роботи не прийнято перекривати маркерами, курсивом, іншими шрифтами.

Текст повинен бути старанно вивірений автором після комп'ютерного набору перед друком. Відповідальність за достовірність числових, фактичних даних, цитат несе автор.

Завершена робота подається у деканат в електронному та переплетеному вигляді з супровідними документами:

- 1. Поданням на кваліфікаційну роботу;
- 2. Рецензія на кваліфікаційну роботу;
- 3. Відгуком наукового керівника на кваліфікаційну роботу;
- 4. Анотація і ключові слова кваліфікаційної роботи (українською та англійською мовами);
- 5. Перша сторінка результату перевірки кваліфікаційної роботи на академічний плагіат.

Повнотекстові електронні версії кваліфікаційних робіт після їх захисту передаються в електронний архів бібліотеки Університету. Паперові варіанти зберігаються на випускових кафедрах, які відповідають за підготовку здобувачів відповідної освітньо-професійної програми впродовж терміну, зазначеного у номенклатурі справ.

Кваліфікаційна робота розпочинається титульною сторінкою, де зазначаються: офіційна назва університету, факультету та кафедри; тема кваліфікаційної роботи; спеціальність; прізвище, ім'я, по батькові студента; науковий ступінь і вчене звання наукового керівника його прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь і вчене звання рецензента його прізвище, ім'я та по батькові (додаток Б).

Тема кваліфікаційної роботи має бути лаконічною (до 13 слів), вказувати на мету дослідження і його завершеність. Назва має віддзеркалювати об'єкт і предмет дослідження, але не дублювати їх. Іноді для більшої конкретизації до назви можна додати невеликий (4–6 слів) підзаголовок. Наприклад: Формування методики фізичної підготовки юних футболістів 10–11 років.

У назві не слід використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» тощо, в яких не відображено достатньою мірою суть проблеми.

На наступній сторінці подається зміст кваліфікаційної роботи, який відображає її структурні елементи із зазначенням сторінок їх розміщення. Зокрема, у змісті обов'язково потрібно відокремлювати: вступ, умовні позначення, розділи, підрозділи, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу крапка не ставиться, наприклад: «1.3» (третій підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу (додаток В).

Перелік умовних скорочень подають у роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальну розшифровку. Наприклад:

ВК – вихідний контроль

ПК – підсумковий контроль

ЕГ – експериментальна група

КГ – контрольна група

Додатково їх пояснення наводять у тексті при першому згадуванні, наприклад: У контрольній групі (КГ) ..., і далі в тексті використовують лише скорочення. Умовні позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносять.

Вступ складається з чіткого і короткого обґрунтування вибору теми роботи. Обґрунтування теми кваліфікаційної роботи є коротким, але надзвичайно важливим, оскільки тут викристалізовується сутність наукового дослідження: визначається актуальність обраної теми, формується об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, що полегшує подальше виконання роботи. Оскільки вступ повинен представити загальну характеристику виконаної праці, його написання рекомендується на заключному етапі роботи, коли вже з'ясовані результати. Вступ не повинен перевищувати 10% від загального обсягу основного тексту. Структура «Вступу» включає в себе: Актуальність; Об'єкт дослідження; Предмет дослідження; Мета дослідження; Завдання дослідження; Методи дослідження; Апробацію; Структура й обсяг кваліфікаційної роботи.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку галузі фізичної культури і спорту, особливо на користь держави і суспільства. Актуальність дослідження достатньо описати кількома реченнями. При висвітленні актуальності теми роботи, потрібно:

- показати зв'язок наукової проблематики роботи з основними тенденціями розвитку фізичної культури та спорту, її соціальне значення;
- обґрунтувати важливість проблеми, що вирішується в роботі для практики обраної спеціальності та довести, що її розв'язання на часі;
- представити наукові колективи й окремих дослідників, які зробили значний внесок у вирішення поставленої проблеми (узагальнити результати їх досліджень та визначити, що залишилось недослідженим, або недостатньо дослідженим).

Надалі визначаються об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище об'єктивної реальності, яке вивчає дослідник (у нашому випадку практична діяльність людини в галузі фізичної культури і спорту). Наприклад: Об'єкт дослідження – навчально-тренувальний процес юних футболістів.

Предмет дослідження – це певна сторона об'єкту дослідження, яка знаходиться в його межах (його властивості, які досліджують з певною метою). Наприклад: Предмет дослідження – методика фізичної підготовки юних футболістів 10–11 років.

Мета дослідження – це бажаний, кінцевий результат дослідження. Вона визначає головний напрямок вирішення проблеми. Постановка мети дослідження обов'язково має бути досягнута у роботі. Наприклад: Мета дослідження – розробити методику фізичної підготовки юних футболістів 10–11 років.

Завдання дослідження – конкретні кроки, які повинен здійснити дослідник, щоб досягнути мети. Вони можуть мати такі складові:

- теоретичний аналіз стану проблеми, що досліджується (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше їх вивчення тощо);
- вивчення практики даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (наприклад, уточнити, перевірити певні дані й наукові факти);
- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення даної проблеми;
- експериментальна перевірка експериментальної методики щодо досягнення максимально можливих результатів вирішення цієї проблеми;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці діяльності відповідних установ (організацій).

Формулюючи завдання, потрібно користуватися такими початковими словами: узагальнити, виявити, визначити, розробити, обґрунтувати, вивчити, виділити, дослідити, встановити, систематизувати, експериментально обґрунтувати, перевірити, порівняти, провести, проаналізувати, розкрити, здійснити тощо. Наприклад: Завдання дослідження:

- 1. Проаналізувати літературні джерела щодо фізичної підготовки юних футболістів.
- 2. Визначити структуру фізичної підготовленості юних футболістів.
- 3. Розробити і експериментально обґрунтувати методику фізичної підготовки юних футболістів 10–11 років.
- 4. Перевірити ефективність методики фізичної підготовки юних футболістів 10–11 років.
- 5. Розробити методичні рекомендації щодо розвитку рухових якостей і координаційних здібностей юних футболістів 10–11 років.

Важливим етапом наукової праці є вибір методів дослідження – інструментарію, з допомогою якого отримують науково-теоретичний та емпіричний матеріал, що є необхідною умовою досягнення поставленої мети. Слід перелічити, які методи наукового дослідження використовувалися у роботі. Наприклад: У роботі використовувалися наступні методи дослідження – аналіз наукової літератури і документальних матеріалів, Інтернет-ресурсів, опитування (анкетування, бесіда), педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати кваліфікаційної роботи важливо апробувати на конференціях, семінарах, симпозіумах, засіданнях гуртків, олімпіадах чи інших заходах, що стосуються галузі фізичної культури і спорту. Доцільно прагнути опублікувати результати досліджень у спеціальних виданнях. Від цього виграє як сама робота, так і її автор, який характеризуватиметься як послідовний і цілеспрямований дослідник. Наприклад: Результати дослідження відображено в опублікованій статті на регіональній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання та спортивного тренування» (Тернопіль, 2026).

Структура й обсяг кваліфікаційної роботи. Вказується, з яких частин складається кваліфікаційна робота, який її загальний обсяг (кількість сторінок друкованого тексту), як вона проілюстрована (кількість таблиць і рисунків), яка кількість використаних джерел тощо. Наприклад: Кваліфікаційна робота складається із переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків, списку літературних джерел і додатків. Вона викладена на 53 сторінках друкованого тексту, з яких 42 сторінки основного тексту, містить 12 таблиць, 8 рисунків, 2 додатки. Список літературних джерел містить 45 джерел, з яких 12 – іноземною мовою.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з трьох розділів: Розділ I «Стан питання» або «Огляд літератури», Розділ II «Методи та організація досліджень» та Розділ III «Результати дослідження та їх обговорення».

Розділ I «Стан питання» або «Огляд літератури». В цьому розділі аналізуються основні етапи розвитку наукової думки зі своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, вивчають літературні джерела щодо проблеми дослідження, узагальнюються основні положення, які автор роботи хотів би виділити. Дослідник повинен ґрунтовно опрацювати основні літературні джерела з теми кваліфікаційної роботи. Необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки бібліотеки закладу вищої освіти, а також провідних наукових бібліотек міста, бібліотечні посібники, прикнижні та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках, монографіях, словниках, internet ресурси тощо.

Під час пошуків літературних джерел необхідно з'ясувати стан дослідження обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин, конкретніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Складену під час роботи бібліографію необхідно дати на перегляд науковому керівникові, котрий порекомендує, які праці треба вивчити в першу чергу, а також ті, які слід усунути із картотеки або зарахувати до неї. Після узгодження з керівником наповнення картотеки з'ясовується наявність необхідних видань у бібліотеках університету і міста та розпочинається їх вивчення.

Вивчення літератури треба починати з праць, у яких проблема відображається в цілому, а потім перейти до вузьких досліджень. Читаючи видання, треба уважно стежити за ходом авторської думки, вміти відрізняти головні положення від доказів й ілюстративного матеріалу. Часто статті з наукових збірок складні для сприйняття, тому необхідно їх читати кілька разів, намагаючись виділити головну ідею та аргументи, якими автор її доводить. З'ясовуючи це, треба виписати всі необхідні цитати, цифри, факти, умови, аргументи, якими оперує автор, доводячи основну ідею статті.

Ознайомлення з опублікованими працями за темою кваліфікаційної роботи починається відразу після вибору теми і складання плану. Чим ширше і різноманітніше коло літературних джерел, які використовував дослідник, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження. Це дає змогу більш цілеспрямовано шукати літературні джерела за обраною темою і краще

опрацьовувати матеріал, опублікований у працях вчених. Загальний обсяг 1 розділу зазвичай становить 30–40% від основного тексту.

Розділ II «Методи та організація досліджень» починається з опису методів дослідження, за допомогою яких будуть вирішуватись поставлені завдання. Якщо студент використовує метод дослідження, тест або прилад, за допомогою якого будуть проводитись дослідження, він повинен детально описати його. Описуючи організацію дослідження, подають інформацію про час і місце проведення експериментальної частини роботи, контингент, який обстежується (вік, гендер, соціальний стан, кількість, спортивна кваліфікація тощо). Обсяг цього розділу орієнтовно до 10% від основного тексту.

Розділ III «Результати дослідження та їх обговорення» – основа кваліфікаційної роботи. В ньому описуються: проведені спостереження, власні розробки, експериментальна діяльність; аналізуються отримані результати; дається всебічний і об'єктивний аналіз фактичного матеріалу; робляться узагальнення. До цього додаються результати власних досліджень з літературними даними та результатами досліджуваних груп. Варто зазначити, що саме цей розділ свідчить про рівень теоретичної підготовки студента, вміння аналізувати отримані дані, робити правильні висновки. Студент не повинен перевантажувати цей розділ робочими таблицями і графіками, якщо є можливість їх винести у додаток. Загальний обсяг розділу складає 30–40% роботи.

Логічним завершенням основного змісту кваліфікаційної роботи є висновки, які складають до 10% її основного обсягу. Головна їх мета – підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічно-узагальнених положень і методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони відповідали меті роботи та поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті дослідження, недоліки та проблеми практичного функціонування досліджуваних явищ, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення.

Список літературних джерел (бібліографія) – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Рекомендований обсяг для кваліфікаційних робіт – не менше 25 літературних джерел. Він свідчить про обсяг роботи, яку виконав студент, аналізуючи літературні джерела, рівень його знань і вміння працювати з літературою. Всі використані джерела нумеруються і розташовуються в списку за алфавітом прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічне оформлення літератури повинно відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [Чинний від 2016-07-01] (додаток Г).

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках та розміщують їх у порядку появи посилань у тексті кваліфікаційної роботи. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати назву, надруковану вгорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літери Ї. Наприклад: Додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності можна поділити на розділи й підрозділи, які нумерують в межах кожного додатка. Таким чином, перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад: А.2 – другий розділ додатку А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатку В. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) – перша формула додатку А.

4.2. Правила цитування та посилання на використані літературні джерела

У ході підготовки кваліфікаційної роботи слід обов'язково дотримуватися правил цитування. Цитата є точним, дослівним уривком з будь-якого тексту, включеного у власний текст. Цитати, як правило, наводяться тільки для підтвердження аргументів або описів автора. Найбільшої уваги заслуговує сучасна література або першоджерела. Вторинну літературу варто цитувати якнайекономніше, наприклад, для того, щоб заперечити окремі висновки авторів.

Загальний підхід до цитування полягає в тому, що цитати можуть бути в кожному розділі і параграфі, за винятком тих місць, де автор розвиває свою позицію або підсумовує результати дослідження. Кваліфікаційна робота не повинна бути переповнена цитатами, які погано пов'язані між собою. На одній сторінці тексту не рекомендується подавати більше трьох цитат. Якщо ж вимагається більша кількість цитат, то їх краще подавати у переказі з вказівкою на джерело.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного тексту може спотворити зміст, закладений автором. Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться дослівно;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути максимально точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, давати відповідні посилання на джерело.

Якщо цитата відтворює лише частину речення цитованого тексту, то після лапок, які відкриваються, ставлять три крапки, і розпочинають її з малої літери. Маленька літера ставиться і в тому випадку, коли цитата органічно входить до складу речення, незалежно від того, як вона розпочиналася у джерелі. Внизу сторінки або у дужках після цитати подається точне посилання на видання, з якого почерпнута цитата. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування

допускається лише тоді, коли це не викривляє смисл усього фрагмента, і позначається трьома крапками у місцях пропуску.

Посилання в тексті наводяться у квадратних дужках «[]», в яких зазначається номер, під яким у списку літератури наведено відповідне джерело. Наприклад: На думку професора С. Гуменюка, «... написання кваліфікаційної роботи студентами є важливим етапом оволодіння дослідницькими вміннями під час навчання у ЗВО, що ... [2]».

Коли посилаються на кілька джерел одночасно, тоді вони нумеруються через крапку з комою «;», наприклад [2; 6], де цифри 2 і 6 відповідають порядковому номеру праці або джерела у списку літературних джерел. Наприклад: На думку деяких авторів, кваліфікаційна робота є невід'ємною частиною навчального процесу студентів, що ... [2; 6].

У випадках використання відомостей з матеріалів монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок з джерела, на яке дано посилання в списку літературних джерел. Посилання на автора і конкретну сторінку наводити після номера джерела через кому «,» з маленької букви і крапка «с.» [2, с. 3]. Наприклад: Дослідник С. Гуменюк вважає, що кваліфікаційну роботу слід оцінювати за такими критеріями... [2, с. 3].

Якщо посилання на кілька літературних джерел, вони розділяються крапкою з комою «;», наприклад: Деякі дослідники вважають, що кваліфікаційну роботу слід оцінювати за такими критеріями, як ... [2, с. 5; 6, с. 25–26].

Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Якщо думки іншого автора видаються за особисті, тоді це вважається грубим порушенням літературної та наукової етики і кваліфікується як плагіат. Плагіат – привласнення авторства на чужий твір або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора. Таким чином, плагіат в будь-якому разі розглядається як шахрайство, суть якого – у крадіжці чужої роботи або її частини і представленні її як власної. Академічним плагіатом вважається:

- 1. Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- 2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- 3. Відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведено цитату.

- 4. Відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої), без вказування на те, з якого джерела взято цю інформацію.

- 5. Відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів.

4.3. Лінгвістичні вимоги до кваліфікаційної роботи

Обов'язкова умова високої якості кваліфікаційної роботи – її науковість, чітка логіка викладу, правильність мовностилістичного оформлення. Підвищення інформаційності тексту кваліфікаційної роботи здійснюється лексичними, морфологічними та синтаксичними засобами. Рекомендуються прийоми, що дають змогу досягти максимальної чіткості та лаконічності викладу змісту роботи. Для наукового тексту характерні смислова завершеність, цілісність і зв'язність думок, наявність спеціальної термінології з галузі фізичної культури і спорту. Виклад змісту здійснюється за допомогою функціонально-лексичних засобів зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (наприклад: спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже тощо), суперечливі відношення (наприклад: однак, позаяк тощо), причинно-наслідкові відношення (наприклад: тому, внаслідок цього, до того ж тощо), перехід від однієї думки до іншої (наприклад: звернімося до, необхідно зупинитися на, потрібно розглянути тощо), підсумовування (наприклад: отже, таким чином, насамкінець, викладене вище дає змогу дійти висновку, підводячи підсумок тощо).

Завдяки спеціальній термінології з'являється можливість у короткій та лаконічній формі наводити розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ. Оскільки науковий термін – не просто слово, а вираження сутності явища, то його варто обирати надзвичайно уважно. Не дозволяється довільно використовувати в одному тексті різну термінологію, застосовувати замість прийнятих в лінгвістиці термінів професіоналізми (як правило, використовуються у вузькому колі спеціалістів і зрозумілі лише їм).

У науковій мові поширені вказівні займенники (наприклад: цей, той, такий). Вони не лише конкретизують предмет, а й виражають логічні зв'язки між частинами висловлювання. Займенники (наприклад: щось, дещо) через невизначеність у науковому тексті не використовуються. Синтаксис наукової мови характеризується логічною послідовністю – окремі речення є частиною складного синтаксичного цілого, усі компоненти (прості й складні), як правило, тісно взаємопов'язані, кожен наступний впливає з попереднього, або є наступним ланцюжком у міркуванні. Тому для наукового тексту, що висвітлює складну аргументацію і виявляє причинно-наслідкові відношення, характерні складні речення різних видів з чіткими синтаксичними зв'язками.

У науковому тексті частіше трапляються складнопідрядні, а не складносурядні речення. Це пояснюється тим, що складнопідрядні конструкції виражають причинні, тимчасові, умовні, наслідкові і подібні відношення, а також тим, що окремі частини у цих реченнях тісніше пов'язані між собою, ніж у складносурядних. Безособові речення у наукових текстах використовують для опису фактів, явищ і процесів. Номінативні речення застосовуються у назвах розділів, підрозділів, підписах до малюнків, ілюстрацій.

Наукова мова має стилістичні особливості. Об'єктивність викладення тексту є основною рисою. Звідси наявність у тексті магістерських робіт вставних слів та словосполучень, що вказують на ступінь достовірності повідомлення (наприклад: звісно, зрозуміло, справді), як такий, що пропонується (наприклад: як видно, певно, очевидно, можна вважати), як можливий (наприклад: напевно, можливо). Обов'язковою умовою об'єктивності викладу матеріалу є також посилання на його джерело, ким висловлена думка (положення, висловлювання). У тексті зазначену умову можна реалізувати, використовуючи спеціальні вставні слова і словосполучення (наприклад: на думку, за повідомленням, за даними, на нашу думку тощо).

Стиль письмової наукової мови – це безособовий монолог. Враховуючи, що увагу зосереджено на змісті та логічній послідовності повідомлення, а не на суб'єкті, виклад матеріалу ведеться від третьої особи. Досить рідко використовуються займенники першої і зовсім не використовуються займенники другої особи однини. Використання займенника «ми» дає змогу висловити свою думку як думку певної групи людей, наукової школи або наукового напрямку. Однак уживати цей займенник слід обережно. Рекомендується звертатися до конструкцій, що обмежують його вживання. Такими конструкціями є неозначено-особові речення. Особливістю мови наукової прози є також відсутність експресії. Звідси констатація ознак, притаманних слову, яке визначають. Тому більшість прикметників тут є частинами термінологічних виразів. Так, правильним буде прикметник «наступні» замінити займенником «такі», який підкреслює послідовність перерахування особливостей і прикмет.

Якостями, що визначають культуру наукової мови, є точність, ясність і стислість. Змістова точність – основна умова, що забезпечує наукову і практичну цінність інформації кваліфікаційної роботи. Неправильно дібране слово може викривити смисл написаного, надати можливість двозначного тлумачення тієї чи іншої фрази, тексту – небажаного відтінку. Звідси різноманітні лексичні помилки. Точність наукової мови витримано не лише завдяки цілеспрямованому добору слів і висловлювань, не менш важливим є вибір граматичних конструкцій, що передбачає точне дотримання норм зв'язків у вислові. Ясність – це вміння писати доступно і зрозуміло. У більшості випадків до порушення цієї вимоги призводить прагнення авторів надати кваліфікаційній роботі видимість науковості.

Ще однією причиною неясності може стати неправильний порядок слів. Часто доступність і зрозумілість називають простотою. Завдяки простоті викладу текст сприймається легко. Однак не можна ототожнювати простоту і примітивність. Лаконічність визначає культуру наукової мови. Вона демонструє вміння уникати непотрібних повторів, зайвої деталізації. Тому слова і словосполучення, які не мають смислового навантаження, слід вилучати з тексту роботи. До смислової надмірності належить і вживання без потреби іноземних слів, відповідники яких є у рідній мові, що ускладнює висловлювання. Різновидом багатослів'я є також тавтологія, тобто повторення того ж самого іншими словами.

Слід звернути увагу на абзаци (кожен з них повинен містити певну думку, виражену одним чи кількома висловлюваннями або реченнями). Наведімо приклади лексичних засобів для лаконічності викладу змісту кваліфікаційної роботи в різних її розділах.

Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній частині кваліфікаційної роботи:

- Слід зазначити, що...
- Можна виокремити досить значну кількість наукових досліджень...
- Аналіз проблеми свідчить про відсутність загальноприйнятого визначення поняття...
- Аналіз наукових праць, присвячених проблемі ... свідчить про багатогранність та складність цього феномену...
- Дослідники дійшли висновку...
- Автори виявили, що...
- Загалом розрізняють...
- На сьогоднішній день багато дослідників...
- У сучасному науковому знанні все більше утверджується поняття...
- Отже, на сьогодні досить поширеною є думка про те...
- У зв'язку з цим цікавими є результати дослідження...
- У низці досліджень виявлено, що...
- У цілому, можна констатувати, що...
- У концепції ... цей феномен розглядається як...
- На думку ..., під поняттям... розуміється...
- С. Гуменюк, В. Шандригось, поняття... визначають як...
- С. Гуменюк тлумачить поняття... як...
- У працях... висвітлюються проблеми...
- Важливим також є дослідження С. Гуменюка щодо...
- Важливого значення дослідники надають...
- Крім того, привертають увагу дослідження...
- Подібної точки зору дотримуються...
- Серед вітчизняних досліджень, присвячених вивченню цієї проблеми, слід, насамперед, виокремити праці С. Гуменюка [2], В. Єднака [4], П. Ладики [6], С. Сапруна [14], які розглядають...
- Крім того, як підкреслює С. Гуменюк [2], можна говорити про особливості...
- У контексті проблеми нашого дослідження привертають увагу також праці..., в яких визначено, що...
- Вивчаючи досвід зарубіжних авторів [12; 14; 24], які визначають ...
- Водночас у більшості праць, на нашу думку, недостатня увага приділяється аналізу ...
- Отже, незважаючи на певні відмінності у термінах ... принципових відмінностей у розумінні змісту та структури (поняття..., явища..., феномена... тощо) немає ...

Лексичні засоби для викладу змісту в емпіричній частині кваліфікаційної роботи:

- Отримані дані зазнали статистичного опрацювання ...
- Для дослідження ... використовувався комплекс методик ...

- На основі дослідження ...
- Як показав аналіз результатів дослідження, ...
- У процесі дослідження було встановлено ...
- Як видно з табл. 2.1 ...
- З даних, наведених у табл. 2.2, бачимо, що ...
- У табл. 2.3 висвітлюється певна тенденція, а саме: ...
- У табл. 2.4 відображено, що...
- Отже, можна констатувати...
- Слід наголосити, що...
- Отримані дані свідчать про те, ...
- Встановлено, що приблизно половина досліджуваних...
- Лише незначна кількість досліджуваних...
- Привертає увагу той факт, що майже половина досліджуваних...
- Подібні результати отримано...
- Виявлено ...
- Визначено ...
- Проаналізовано ...
- Зафіксовано ...
- За результатами дослідження можна припустити, що ...
- Щодо окремих проявів досліджуваного явища було встановлено, що...
- Важливим моментом нашого дослідження стало визначення...
- Результати дослідження дали змогу встановити...
- Наступним етапом дослідження стало вивчення...
- Це підтверджується й даними, отриманими за опитувальником...
- Водночас привертає увагу той факт...
- Так, зокрема, простежується...
- Загалом, аналіз результатів дослідження дав можливість виявити...
- Отже, можна говорити про те, ...
- Узагальнення результатів дослідження ... дає можливість...
- За результатами дослідження було виявлено статистично значущі відмінності...

Отже, завдяки використанню спеціальної термінології студенти мають можливість у короткій та лаконічній формі наводити розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ, що досліджувалися в процесі виконання кваліфікаційної роботи. Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній та емпіричній частинах наукової роботи дають змогу досягти максимальної точності та лаконічності викладу змісту роботи.

4.4. Правила подання ілюстрацій

У тексті кваліфікаційної роботи використовують ілюстративний матеріал (рисунки, графіки, схеми, діаграми, гістограми), які необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. У тому місці, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, розміщують посилання у вигляді

виразу в круглих дужках (рис. 3.1) або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» чи «... як це показано на рис. 3.1».

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис). Підпис під ілюстрацією звичайно має три основних елементи: найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис»; порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами; тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 3.1 – перший рисунок третього розділу.

Приклад:

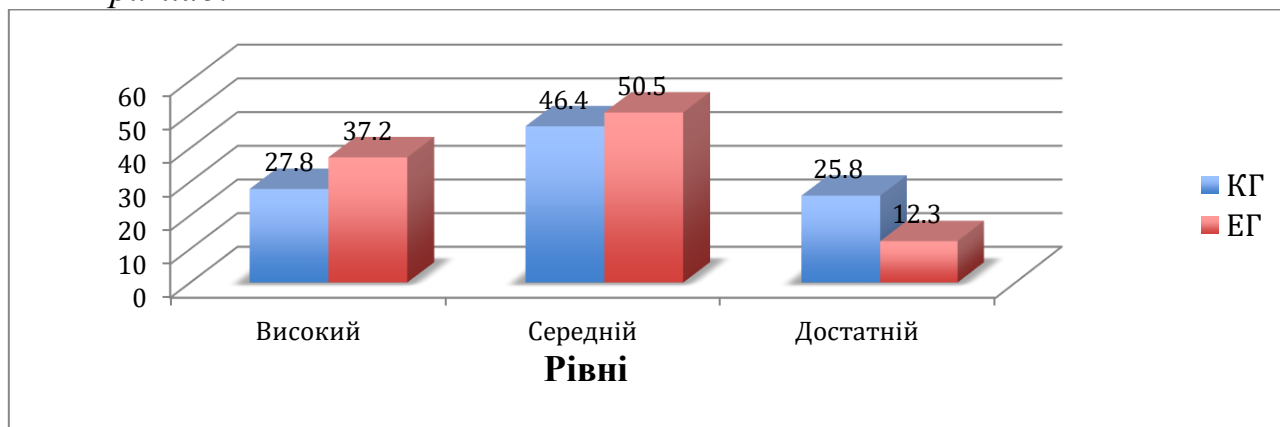

Рис.3.1. Гістограма студентів КГ і ЕГ на етапі ПК

4.5. Правила подання формул

При використанні формул необхідно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил. Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул.

Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі й нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули необхідно виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Формули у кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: формула (2.1) – перша формула другого розділу. Наприклад:

Середнє квадратичне відхилення обчислюється за формулою:

$$\sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{(n-1)}} \quad (2.1)$$

Де $\bar{x}$ – середнє значення (число 1, число 2...), а n – розмір вибірки.

Слід пам'ятати, що формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі. Розділовими знаками між формулами, які йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

4.6. Правила подання таблиць

Подача фактичного матеріалу в кваліфікаційній роботі відбувається у вигляді зведених таблиць. За змістом таблиці поділяються на аналітичні і неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове знання (виведення), яке описується у тексті словами «таблиця дає змогу зробити висновок, що...», «із таблиці видно, що...». До неаналітичних таблиць вміщують здебільшого статистичні дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...в табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Таблиця може складатись із таких елементів: порядковий номер, тематичний заголовок або назва таблиці, заголовки вертикальних граф та горизонтальних рядків. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку кваліфікаційної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо заголовки граф складні, графи нумеруються, їхня нумерація переноситься на наступну сторінку.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Назва таблиці жирним шрифтом розміщується по центру. У верхньому правому куті вказується нумерація таблиці після слова «Таблиця» курсивним шрифтом. Наприклад: Таблиця 3.1 – перша таблиця третього розділу. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку над нею пишеться «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 3.1».

Таблиця 3.1.

Рівні сформованості творчих здібностей майбутніх учителів фізичної культури

Вид контролю	Групи	К-сть студентів	Рівні					
			Високий		Середній		Достатній	
			к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%
ВК	*КГ	386	106	27,5	135	35	145	37,5
	#ЕГ	392	112	28,6	135	34,4	145	37
ПК	*КГ	386	106	27,5	137	35,5	143	37
	#ЕГ	392	147	37,5	188	48	57	14,5

*Примітки: 1. *КГ – контрольна група; 2. #ЕГ – експериментальна група.*

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку. Якщо є одна примітка, то її не нумерують та після слова «Примітка» ставлять крапку.

РОЗДІЛ 5.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ Й НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Права та обов'язки здобувача вищої освіти

Здобувач вищої освіти має право:

1. Пропонувати власну тему кваліфікованої роботи з обґрунтуванням її актуальності.
2. Обирати наукового керівника.
3. Поручувати питання перед кафедрою ТМОПС про заміну наукового керівника, якщо для цього є вагомі підстави.
4. Мати повний доступ до всіх інформаційних баз даних та ресурсів Університету, бібліотеки, кафедри тощо.
5. Отримувати консультації наукового керівника при підготовці роботи відповідно до п. 5.2.
6. Ознайомитися із рецензією на кваліфікаційну роботу до її захисту.

7. При виконанні кваліфікаційної роботи формувати власну траєкторію наукового дослідження з можливістю поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

1. Дотримуватися графіка виконання кваліфікаційної роботи, а у випадках його порушення давати аргументовані пояснення науковому керівнику або завідувачу кафедри, яка відповідає за підготовку здобувача вищої освіти.
2. Подавати на перевірку науковому керівнику текст кваліфікаційної роботи відповідно до календарного плану.
3. При виконанні роботи дотримуватися вимог нормативних документів ТНПУ про академічну доброчесність, правил наукової етики, зокрема, недопущення плагіату, фальсифікації результатів тощо.
4. Нести відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення роботи, її відповідність вимогам, методичним рекомендаціям з виконання кваліфікаційних робіт випускової кафедри, нормативним документам та стандартам вищої освіти.
5. Пройти попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі.
6. Оформити кваліфікаційну роботу згідно з чинними стандартами та подати її до захисту ЕК.
7. Аргументовано й тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, давати обґрунтовані відповіді на запитання членів ЕК та присутніх на публічному захисті роботи.

5.2. Права та обов'язки наукового керівника

Науковий керівник роботи має право:

1. Пропонувати теми наукових робіт відповідно до власних наукових інтересів.
2. Ознайомитись із рецензією на кваліфікаційну роботу здобувача до її захисту.
3. Брати участь у відкритому засіданні ЕК, на якому відбувається публічний захист кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник зобов'язаний:

1. Надавати допомогу здобувачу вищої освіти у виборі й обґрунтуванні теми, складанні плану та формуванні календарного плану виконання етапів роботи.
2. Надавати рекомендації щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань за темою кваліфікаційної роботи.
3. Здійснювати загальне керівництво кваліфікаційною роботою, консультувати здобувача з питань його наукового дослідження та нести відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у випадку невиконання здобувачем вищої освіти його рекомендацій щодо виправлення таких помилок зазначити це у відгуку.

4. Стежити за дотриманням здобувачем принципів академічної доброчесності, контролювати наявність запозичень у роботі та правильність оформлення цитувань.
5. Надати письмовий відгук про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти з висновком щодо можливості її публічного захисту.
6. Науковими керівниками кваліфікаційної роботи призначаються, як правило, науково-педагогічні працівники випускової кафедри, які мають вчене звання доцента або професора.

РОЗДІЛ 6. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Публічний захист кваліфікаційної роботи відбувається у два етапи: перший – попередній захист на засіданні кафедри ТМОПС, другий – захист на засіданні ЕК.

6.1. Попередній захист кваліфікаційної роботи

Попередній захист кваліфікаційної роботи необхідний для визначення ступеня готовності, якості роботи, рівня підготовки здобувача вищої освіти до захисту, його знання досліджуваних у роботі проблем. Попередній захист призначається завідувачем кафедри ТМОПС, як правило, не пізніше, ніж за місяць до остаточного захисту на засіданні ЕК.

Процедура попереднього захисту визначається кафедрою ТМОПС і передбачає усний виступ здобувача вищої освіти; відповіді на питання викладачів кафедри за темою дослідження. На попередньому захисті здобувачу вищої освіти може бути рекомендовано доопрацювати роботу, виправити помилки, краще підготуватися до основного захисту тощо. Усі рекомендації фіксуються в протоколі засідання кафедри.

У випадках порушення термінів подання роботи або недостатнього рівня її готовності кафедра ТМОПС може рекомендувати не допускати здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи, що є підставою для його відрахування з Університету.

6.2. Основний захист кваліфікаційної роботи

Публічний захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні ЕК. В умовах, коли можливості фізичного відвідування приміщень університету здобувачами обмежені або відсутні, традиційні інструменти атестації не можуть бути застосовані з причин непереборної сили (воєнні дії, природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини), захист кваліфікаційної роботи відбувається із застосуванням дистанційних технологій навчання та обов'язковою цифровою відеофіксацією процедури захисту засобами онлайн-відеоконференції, технічними засобами відеозапису або, в окремих випадках, за допомогою фотофіксації й аудіозапису. Відеозаписи зберігаються у хмарному середовищі або на фізичних носіях

інформації впродовж 5 років; видалення інформації зі сховища здійснюється автоматично після закінчення строку її зберігання.

6.3. Регламент публічного захисту кваліфікаційної роботи включає:

1. Оголошення головою (секретарем) ЕК інформації про кваліфікаційну роботу, подану до захисту: прізвища, імені та по батькові здобувача вищої освіти, теми роботи та прізвища, імені та по батькові наукового керівника.

2. Доповідь здобувача вищої освіти (8–12 хвилин) у довільній формі про основні результати наукового дослідження, у якій доречно обґрунтувати актуальність теми роботи, основні результати аналізу об'єкта дослідження, пропозиції та рекомендації, які випливають із проведеного дослідження. При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді (слайди, мультимедійні проектори, аудіо-, відеоапаратура тощо).

3. Відповіді на запитання голови і членів ЕК.

4. Оголошення головою (секретарем) ЕК відгуку наукового керівника і рецензії на кваліфікаційну роботу здобувача.

6.4. Оцінювання кваліфікаційної роботи

На публічному захисті кваліфікаційної роботи кожен член ЕК оцінює якість кваліфікаційної роботи та її захист за 100-бальною шкалою згідно з критеріями оцінювання. Після закінчення захистів на закритому засіданні ЕК підраховується середній бал оцінок її членів, який переводиться у шкалу ЄКТС та вноситься до протоколу.

На підставі підсумування балів, виставлених членами ЕК на публічному захисті роботи, виводиться підсумкова оцінка кваліфікаційної роботи. Бали виставляються за: уміння виділити проблему та обґрунтувати її актуальність; вміння аналізувати літературні джерела й документальні матеріали; повнота опрацювання теми та її розв'язання; методологічна грамотність, адекватність застосованих методів дослідження; відповідність висновків завданням та меті дослідження; коректність висновків; творчий підхід; рівень відповіді на питання членів ЕК.

Оцінка «відмінно А» (90–100 балів) ставиться, якщо кваліфікаційна робота виконана на високому рівні:

- робота написана на високому науково-теоретичному рівні, зміст відповідає назві, поставленій меті і завданням;
- правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження;
- зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел;
- введено елементи наукової новизни, сформульовано власні пропозиції і практичні рекомендації;
- робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно;
- відсутні помилки при цитуванні та посиланні на роботи інших авторів;
- результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях, є відповідні наукові публікації у збірниках наукових статей;
- рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно» або «добре»;

– під час захисту роботи здобувач чітко і послідовно виклав сутність і результати дослідження, виявив здібності володіння культурою наукової презентації, аргументовано захистив свої пропозиції й власну точку зору під час додаткових запитань.

Оцінка «добре С, В» (75–89 балів) – тема кваліфікаційної роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру:

– робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані, мета досягнута;

– правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження;

– введено елементи наукової новизни, однак не в достатній мірі проаналізовано літературу і джерела з досліджуваної теми, сформульовано власні пропозиції і практичні рекомендації;

– авторські висновки носять описовий характер і не відзначаються належним рівнем теоретичного узагальнення;

– в оформленні роботи є окремі недоліки, в тому числі мовні;

– робота оригінальна, проте наявні незначні помилки при цитуванні та посиленні на роботи інших авторів;

– результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях, є відповідні наукові публікації;

– рецензент оцінив роботу на високий бал;

– під час захисту роботи здобувач чітко і послідовно виклав сутність і результати дослідження, аргументовано захистив свої пропозиції й власну точку зору під час додаткових запитань.

Оцінка «задовільно Е, D» (60–74 бали) ставиться, якщо:

– тема та зміст роботи розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на досягненні мети;

– аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної теми;

– авторські висновки не відзначаються належним рівнем теоретичного узагальнення;

– практичні рекомендації відсутні або не відповідають змісту роботи;

– в оформленні роботи є недоліки, присутні порушення цитування та посилення на роботи інших авторів, є мовні помилки;

– результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях;

– під час захисту роботи здобувач виклав сутність і результати дослідження, проте не зміг аргументовано відповісти на всі поставлені додаткові запитання.

Оцінка «незадовільно F, Fx» (0–59 балів) ставиться тоді, коли тема роботи розкрита поверхово і є такі недоліки:

– зміст роботи не розкритий, студент не вміє користуватися науковим апаратом;

– робота оформлена без дотримання вимог, велика кількість мовних помилок;

– у роботі наявний академічний плагіат;

– результати дослідження не пройшли апробацію;

– під час захисту роботи здобувач не зміг послідовно викласти сутність і результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені додаткові запитання.

Таблиця 6.1.

Шкала оцінювання кваліфікаційної роботи

100-бальна оцінка	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Високий (творчий)	відмінно
85–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75–84	C	Достатній (конструктивно-варіативний)	
64–74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
60–63	E	Середній (репродуктивний)	
35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
0–34	F	Низький (рецептивно-продуктивний)	

Рішення ЕК про оцінку результатів публічного захисту кваліфікаційних робіт голова ЕК оголошує здобувачам вищої освіти у день захисту. Здобувачам вищої освіти, які успішно захистили кваліфікаційну роботу, рішенням Екзаменаційної комісії присвоюється освітній ступінь магістра та присвоюється кваліфікація.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, Екзаменаційна комісія визначає, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою ТМОПС.

Здобувачам вищої освіти, які не захищали кваліфікаційну роботу з поважної причини (підтвердженої документально), наказом ректора може бути продовжено термін навчання з можливістю захисту кваліфікаційної роботи до закінчення терміну роботи Екзаменаційної комісії.

РОЗДІЛ 7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гуменюк С. В., Гулька О. В., Сапрун С. Т. Методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2022. 322 с.
3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» : навч. посіб. Вид. 2-ге, без змін. Київ : Олімпійська література, 2019. 528 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Кондор, 2003. 192 с.
6. Сергієнко Л. П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі : підруч. для студентів вищ. навч. закладів : у 2 кн. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. Кн. 1. 496 с.
7. Терещук Г. В., Алексієвець М. М., Алексієвець Л. М. Наукові дослідження: теорія та організація : навчальний посібник для студентів. 4-те випр. та доп. вид. Тернопіль : Вектор, 2013. 362 с.
8. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 276 с.
9. Платонов В. М. Сучасна система спортивного тренування. Київ : Перша друкарня, 2021. 677 с.
10. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту) : навч. посіб. Вінниця : КНТ, 2016. 615 с.
11. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. [Чинний від 2017-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.
12. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
13. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.09.2026).
14. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.09.2026).
15. Перелік документів і нормативних актів щодо забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>

АНОТАЦІЯ

Буката Т. П. Удосконалення фізичної підготовленості футболістів на етапі спеціальної базової підготовки у річному циклі. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт. ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2025. 51 с.

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретико-методологічний аналіз основних підходів до навчально-тренувального процесу футболістів. На основі аналізу науково-методичної літератури з'ясовано особливості загальної та спеціальної фізичної підготовки футболістів. Розроблено структуру навчально-тренувального процесу з удосконалення фізичної підготовки футболістів у річному циклі, яка складається з трьох етапів та загальну структуру тренувальних навантажень. З'ясовано ефективність розробленої програми з фізичної підготовки футболістів у річному циклі. Зокрема, відзначаються позитивні зміни у показниках загальної фізичної працездатності та аеробної продуктивності у футболістів усіх ігрових амплуа.

Ключові слова: футбол, засоби, тренування, фізична підготовка, спеціальна базова підготовка.

ABSTRACT

Bukata T. P. Improving the physical training of football players at the stage of special basic training in the annual cycle. Master's thesis for the MA degree in the specialty A7 Physical culture and sports. Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Ternopil, 2025. 51 p.

In the qualification work, a theoretical and methodological analysis of the main approaches to the educational and training process of football players was carried out. Based on the analysis of the scientific and methodical literature, the peculiarities of the general and special physical training of football players were clarified. The structure of the educational and training process for improving the physical training of football players in the annual cycle, which consists of three stages and the general structure of training loads, has been developed. The effectiveness of the developed program for the physical training of football players in the annual cycle has been clarified. In particular, positive changes in indicators of general physical capacity and aerobic productivity of football players of all playing roles are noted.

Key words: football, equipment, training, physical training, special basic training.

Додаток Б

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Факультет фізичного виховання
Кафедра теорії і методики олімпійського та професійного спорту

Кваліфікаційна робота
**«ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З МІНІ-
ФУТБОЛУ В ПІДГОТОВЧОМУ ПЕРІОДІ»**

Спеціальність: А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма «Фізична культура і спорт»
Здобувача вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Левицький Віктор Васильович

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

доктор педагогічних наук, професор

Гуменюк Сергій Васильович

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Оліяр Михайло Богданович

ТЕРНОПІЛЬ – 2025

Додаток В

Орієнтовний зміст магістерської роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ (за необхідністю)

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В МІНІ-ФУТБОЛІ

1.1 Особливості побудови річного циклу підготовки міні-футболістів

1.2 Методичні підходи до планування тренувального процесу міні-футболістів на етапі підготовчого періоду

1.3 Визначення навантажень та їх контроль у тренувальному процесі міні-футболістів

РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Методи дослідження

2.2 Організація дослідження

РОЗДІЛ III. ПОБУДОВА ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ МІНІ-ФУТБОЛІСТІВ У ПІДГОТОВЧОМУ ПЕРІОДІ

3.1 Характеристика тренувального процесу у підготовчому періоді міні-футболістів

3.2 Показники структури фізичної підготовки міні-футболістів

3.3 Методичні рекомендації щодо тренувальних навантажень міні-футболістів у підготовчому періоді

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за необхідністю)

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Книги: Один автор

Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.

Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.

Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.

Два автори

Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.

Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.

Три автори

Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.

Чотири і більше авторів

Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.

Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

Без автора

Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.

Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5–6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.

Автореферати дисертацій

Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.

Дисертації

Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22.

Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2017).

Частина видання: книги

Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. Тридцять лет с экологическим правом : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.

Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)

Антонович М. Жертви геноцидів першої половини XX століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.

Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)

Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. Право України. 2017. № 5. С. 71–79.

Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Електронні ресурси

Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.

Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.